

L'Esquella de la Torratxa

15 cts.

PRESENT D'OBSEQUI

— Il·lustríssim mariscal:
¿vos agrada el capelló?

— Per un fill del Rosselló
em sembla el millor regal.

Vapors Correus "TAYÁ"

Servei setmanal fixe entre **BARCELONA** i **GÉNOVA**
per el luxós i rapidíssim vapor

Capità Revuelta

Sortides: { De **BARCELONA**, els dimecres } a la 1 de la tarda
{ De **GENOVA**, els dissabtes }

Gran confort - Servei restaurant de primer ordre - Concert durant els menjars - Banys - Llum elèctrica
Camarots individuals i de dos llits - La tercera classe va allotjada en amples
departaments, amb llits metàl·lics, rentamans i menjadors.

PER A PASSATGES A LES OFICINES
DE LA COMPANYIA:

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2. — Telèfons 814-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A. — **BARCELONA**

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO É INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Oállicos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

L'AMBIOTTE HERMANOS
Urotrópica - Hexaetileno - Tetramina - Pirrimina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos

Agte gen.: **S. NAVARRO**
Rambla del Centro, 8 y 10 - Barcelona

HERNIADOS

El último adelanto científico para combatir con éxito seguro vuestras hernias sin operar es el **BRAQUERO MEDICAL VIVES**, admiración de la Ciencia Médica y sin rival en el mundo. Rechazad las imitaciones.

Despacho de 9 a 12 y de 3 a 6
Rambla del Centro, 12, pral. Casa **VIVES**
(junto al Liceo)

Bloks Notes

Bazar de la Unión

a DEU CÉNTIMS Unió, 3. - **BARCELONA**

La llet condensada (sense desnatar)

La més pura MARCA La més saludable

VICTORIA

procedent de les masies del Montseny (Barcelona), és absolutament pura, la més rica, la més saludable i nutritiva perquè conté tota la crema i perquè és elaborada solament amb llet de vaca suïça i sucre blanc de canya.

DE VENDA EN COLMADOS I ULTRAMARINS
Despatx central: **Princesa, 15 - Barcelona**

Antes de pendre-la

Després d'haver-la pres

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

EL BON GENERAL

OM aquella bona dona que després d'haver sentit parlar en el seu poble de «Colón» del «monument a Colón», arribada al port i davant dels lleonets i de la columnà, exclama defraudada: «I això és Colón?», quan passi

En Joffre se repetirà: «I aquest és En Joffre?».

En Joffre no porta ni casc, ni espasa, ni esperons, ni el pit constelat, ni cosmètic al bigoti. Té un aire de vell propietari rural de la nostra muntanya, un aire catalanesc i de bon home, i amb els bigotis blancs, les celles blanques i el rostre sonrosat, apareixerà davant dels nens com un general de conte de fades, un general que passés per les cases dels nois petits, deixant-los-hi joguines en les sabates.

Per tota la ciutat correrà un dolç entendriment: «Que és vell! I que'n deu ésser de bon home!» Tota la casolana sensibleria sortirà, commoguda, al pas d'aquest general de generals que, amb els seus ulls serens sota les celles blanques, deturà l'onada germànica. Els nostres soldats no compendran aquest general senzill que vesteix, com ells, uns pantalons vermells i una guerrera negra; els nostres obrers restaran sorpresos davant d'aquest home de guerra, que si anés de paisà semblaria un propagandista del socialisme; els nostres germanòfils restaran astorats davant el misteri de que un home senzill, amb silueta menestrala, hagi pogut vèncer an aquells

generals rutilants, amb soroll de ferro, de l'Alemanya mítica.

Realment, que lluny estem fins de la mateixa tradició militar francesa! Lluny d'aquells generals dels reis, amb pompa versallesca; d'aquells generals de la revolució, amb una bèlica gentilesa; d'aquells altres generals del segon imperi, refistulats i pedants. La República ha fet, dels seus militars, funcionaris amb uniforme, i tots, En Castelnau, En Pétain, el mateix Foch, malgrat la seva silueta de lletrer de guerra, fins an En Joffre, tenen quelcom de patriarcal i de bon jan. La major part dels generals de França me produeixen l'efecte de generals per als mossos d'esquadra, gent de la terra per a la terra.

Per això ens els estimem, i perquè venen en línia dreta del classicisme grec i romà, de Temistocles, bona persona que's deixava desterrar pel seu poble; de Cèssar, escriptor i calvo. El mateix Napoleón no's va separar de la tradició mediterrània, perquè si feu una cort, si creà els arnuris i les abelles i les àguiles daurades de l'imperi, ho feu per a arrelar la seva política, reservant per a ell l'abric gris i el tricorni negre.

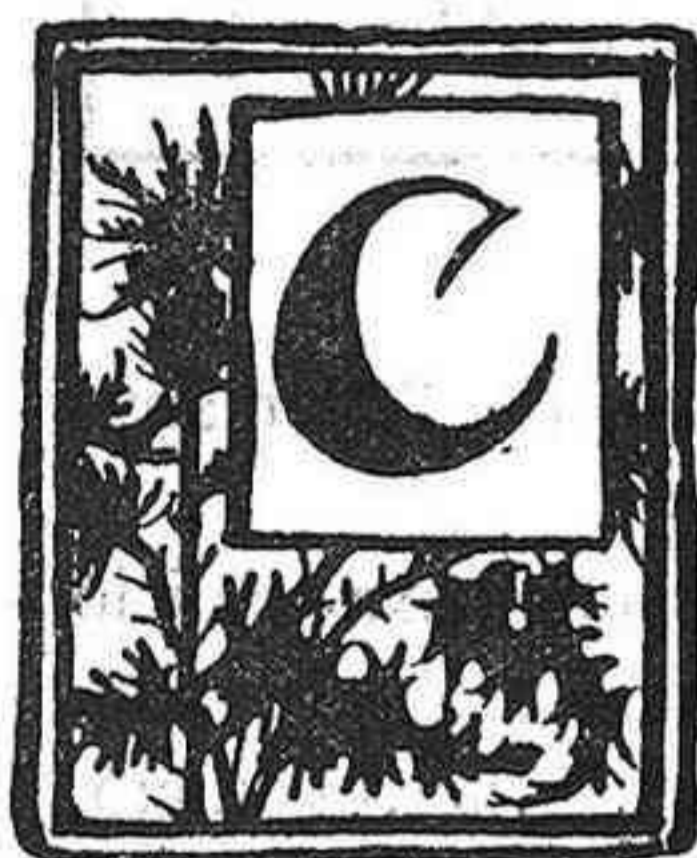
En les festes pròximes l'ànima d'En Joffre cercarà, no la joia de les apoteosis, no el content dels honors, sinó aquells espectacles que li faran recordar el seu recó de terra catalana. An aquí li direm versos catalans, escoltarà cançons catalanes, veurà balls populars, sentirà la seva llengua territorial parlada per tothom, fins per les autoritats, i percebrà un íntim plaer de català que presència l'engrandiment d'allò que a Rivesaltes és humil. I ja n'hi ha prou amb això; no calen himnes, ni crits.

Un himne, sí: *La Marsellesa*. I un crit també, el de «Visca la França!». Pensem que ens prohibiren, durant la guerra, l'himne i el crit, i que ara són tots, tots, tots, els que han de repetir-lo. Protocolariament, cert, i per això el poble, cantant *La Marsellesa* i cridant «Visca França!», trencarà la fredor protocolària, revivint, amb el cor ple d'entusiasme, els dies de la guerra. I En Joffre passarà per mig de la nostra ciutat. I amb ell passaran França i la victòria. I les tropes li presentaran armes.
..... «Visca França!».

PARADOX

Joffre, català

CATALÀ de naixença i pel mode de comportar-se. Català de socarrel, per la claretat i la fermesa del seu judici. Pel seu esperit nodrit de quotidians exemples familiars. Per la seva modèstia i la seva energia indomable. Per aquell seu amor al treball, que és la virtut ancestral de la raça.

Tal és En Joffre en la intimitat, lo que podríem dir-ne: «L'home de casa seva». Espill de virtuts cíviques, esperit abnegat, disposat a tota mena de renunciaments i sacrificis.

Públicament, en l'exercici de la seva carrera, admira En Joffre per la voluntat, gaire bé tossuda, que ha possat sempre en tota mena d'empreses. Pasma, además, pel seu criteri científic, per la seva concepció de les arts de la guerra, tant com per la seva admirable agressivitat i reflexió.

Calmós i prudent en grau superlatiu, es fa notar En Joffre per la cura extremada amb que adobta les grans resolucions. Sortit del poble, amic del poble, veu en el soldat al amic i al company de la vetlla, al que no exposa sense la seguretat de que haurà de sortir en bé de l'empresa que li confia.

Es senzill i patriarcal. Tan senzill que ha refusat sempre tota distinció que no sigués otorgada amb la dignitat que és norma de la seva vida. Patriarcal al extrem de conuiu agradosament entre els seus amics d'infantesa, qual tracte ha cercat en les seves hores de lleure, com plavent-se en retrobar l'amic fidel al qui feu part de les nostres tribulacions més íntimes.

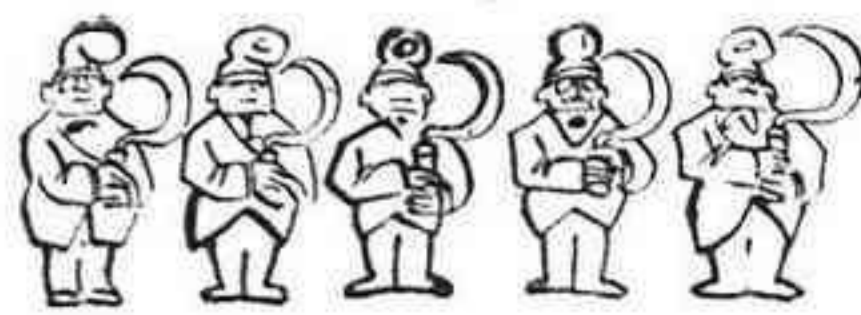
Fou la prudència catalana la que portà a En Joffre a barrar el pas a les hosts germàniques. A la seva visió especialíssima de l'art de la guerra, al seu seny i a les seves dots de comanament, deu la França, devem tots, el que en moments decissius en que tot semblava trontollar, es salvés els principis de llibertat dels pobles.

L'any 1911 fou En Joffre nomenat cap de l'Estat Major de l'exèrcit, la més alta jerarquia militar de la República.

Arran de la declaració de guerra, pogué veure, l'avui mariscal, el missatge que li enviàrem els catalans després de la victòria del Marne. L'ofrena, per nosaltres mateixos, d'una espasa d'honor. El romiatge a Rivesaltes. L'album curull de firmes estampades pels milers d'admiradors amb que compta en aquesta terra.

No és prou per a dir que el considerem germà de sang i que estimem la seva glòria com la glòria de Catalunya?

TABER

Els iguals

Quan anarem a Perpinyà, pogué, finalment, la representació catalana, veure a En Joffre, tocar a En Joffre, escoltar a En Joffre. Escoltar-lo, tal vegada sigui excessiu, perquè a En Joffre, dit el tacitorn, més aviat se li podria anomenar el silenciós.

Va passar En Joffre davant dels catalans, alt, tot blanc, amb el cap i l'espatlla una mica acostats, els ulls soterrats sota les celles blanques i l'aire bonatxó.

—Què us ha semblat En Joffre?—ens preguntaven. I coincidíem:

—Una mena de Guimerà amb uniforme.

Els perpinyanencs miraven a En Guimerà, i els catalanistes i els literats rossellonesos el tocaven i l'escoltaven, i el seguien. En Guimerà alt, amb el cap i l'espatlla acotats, blanca la barba, rebia l'admiració rossellonesa:

—Què us ha semblat En Guimerà?—preguntàvem.

I ells, tan ingenuament com nosaltres quan ens interrogaven per En Joffre, responien:

—Una mena de Joffre sense uniforme.

L'Orfeó ha de desafinar

L'Orfeó cantarà davant d'En Joffre, amb certa repugnància de la seva junta i de la major part dels seus choristes, germanòfils. Però el cant de l'Orfeó pot produir a En Joffre una desil·lusió. Escoltant al «Chor Català» de Perpinyà, a En Joffre se li coneixia una alegria d'home que sent les veus de la terra, i acabat que fou el concert, li preguntaren:

—Mariscal, a Rivesaltes, hi ha també chor?

En Joffre, radiant, respongué:

—A Rivesaltes tenim el millor dels chors.

Creiem que en el programa hauria d'afegir-se un nou festeig: Desafinació per l'Orfeó Català. Així En Joffre, seguiria creient que el millor chor de totes les Catalunyaes era el de Rivesaltes.

«Nosce te ipsum»

Tenim els catalans fama de mal parlats. Fama ben justa, tant, que en lloc del món ha estat precisa, com an aquí, la creació d'una Lliga del Bon Mot. Reneguen els infants, reneguen les personalitats, reneguen els capellans. Els únics que no reneguen son els mestres en gaisaber i en gai parlar de la capella política de la «Lliga».

D'En Morano s'ha dit que era català. Altres ho han negat. En Morano, no pot ésser més que català, perquè renega tan bé com actua. Ho fa espontàneament i sense malícia, com si en lloc de fletomies fossin benediccions. I ho fa sense adonar-se'n, tant, que l'altre nit, en el seu

camerino, presenciarem la confirmació dels renecs espontanis d'En Morano.

Parlava amb un amic i cada tres paraules, posava una paraulota. Com un sandwich... A l'amic se li escapa, per contagi, un reneç, i com que en el *camerino* hi eren dugues filles d'En Morano—dugues filles meravelloses—les feu sortir.

—S'ha fixat? He fet sortir les noies.

L'amic va creure que En Morano ho feia per a poder renegar amb llibertat.

—Sí, ja m'he fixat.

—Ho he fet, perquè com que a vostè se li escapava aquestes coses...

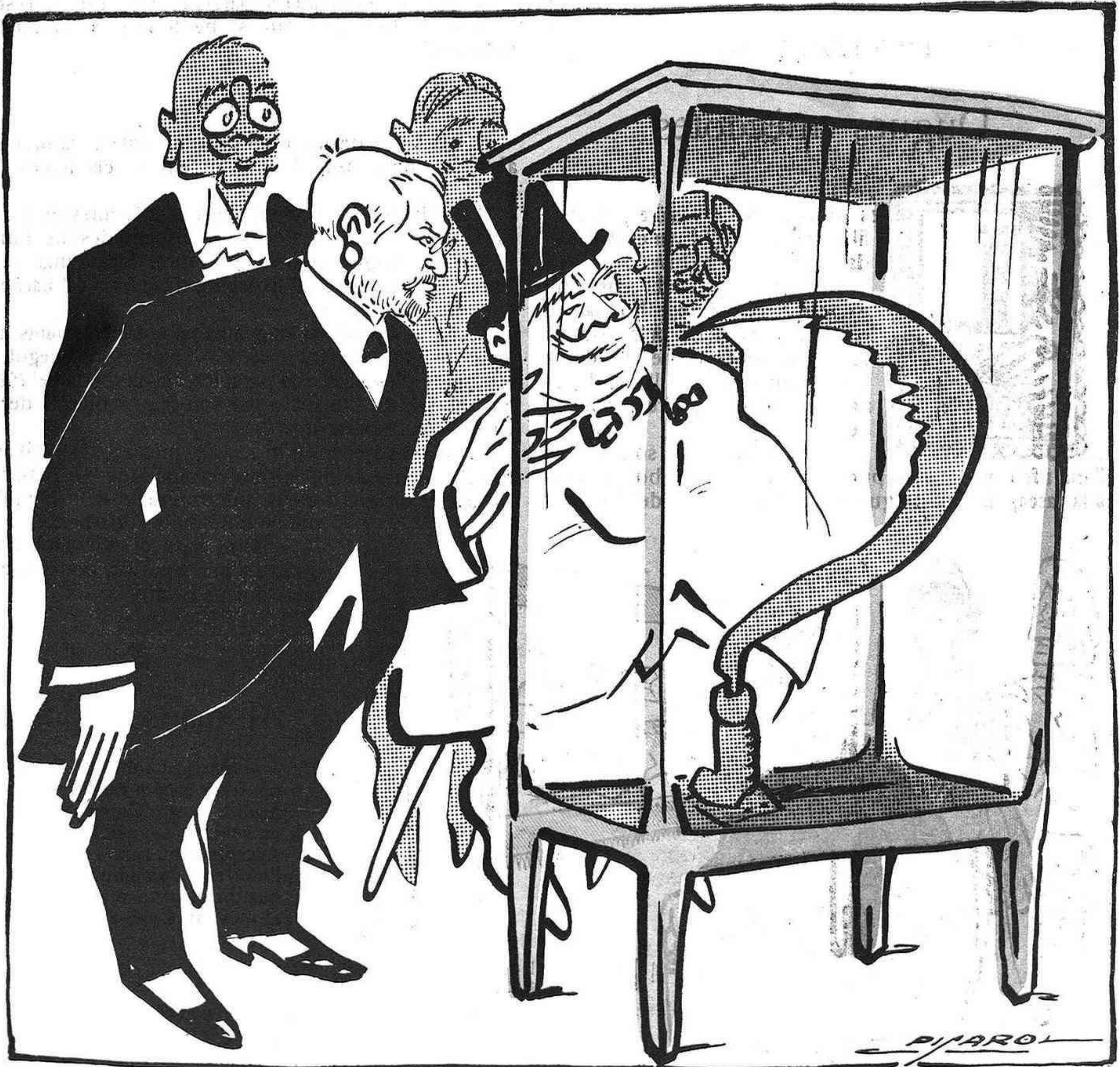
L'amic restà astorat:

—An a mí?... Però si jo em creia que era per vostè, que s'havia adonat del seu inagotable repertori!

Benvinguda

BARCELONA, la ciutat de les més belles cobejances idealistes, se veurà honrada per la visita del mariscal Joffre, en el mes de maig, mes florit, en que les formoses rodalies de la ciutat estan embaumades per les olors de les flors, tot just obertes al bés fecund del Sol; i que en el bell mig de la mateixa se retrà homenatge a la poesia alegroia, flor de la literatura.

Els Jocs Florals seran presidits per En Joffre, i aquesta festa que sempre havia representat la culminació de la nostra literatura, l'enlairament del nostre ésser en l'Art, aquest any representarà, a més d'això, l'homenatge degut de les lletres catalanes al fervorós català, el gran Joffre.

A L'EXPOSICIÓ D'ART RETROSPECTIU

—Sembla que està un xic oscada

—Com ho vol fer?... Coses del temps!

Els nostres comerciants han portat arreu del món la nostra activitat mercantil; els nostres homes de ciència han fet el nom de Catalunya a l'esplendor de la seva ciència; l'ànima de Catalunya batega en les produccions dels nostres artistes, que junten la seva glòria al nom d'aquesta terra. Però més que ningú ha fet que sigués conegut i respectat aquest tròs de terra catalana el gran Català que, comanant l'exèrcit representatiu de la llibertat, enderrocà el més greu perill d'entronització militarista que hagin presenciats els segles.

Benvingut siau, oh gran Joffre, que, fent honor a les paraules d'En Cervantes, se sent joiosa d'ésser per uns jorns el vostre hostal!

PIU

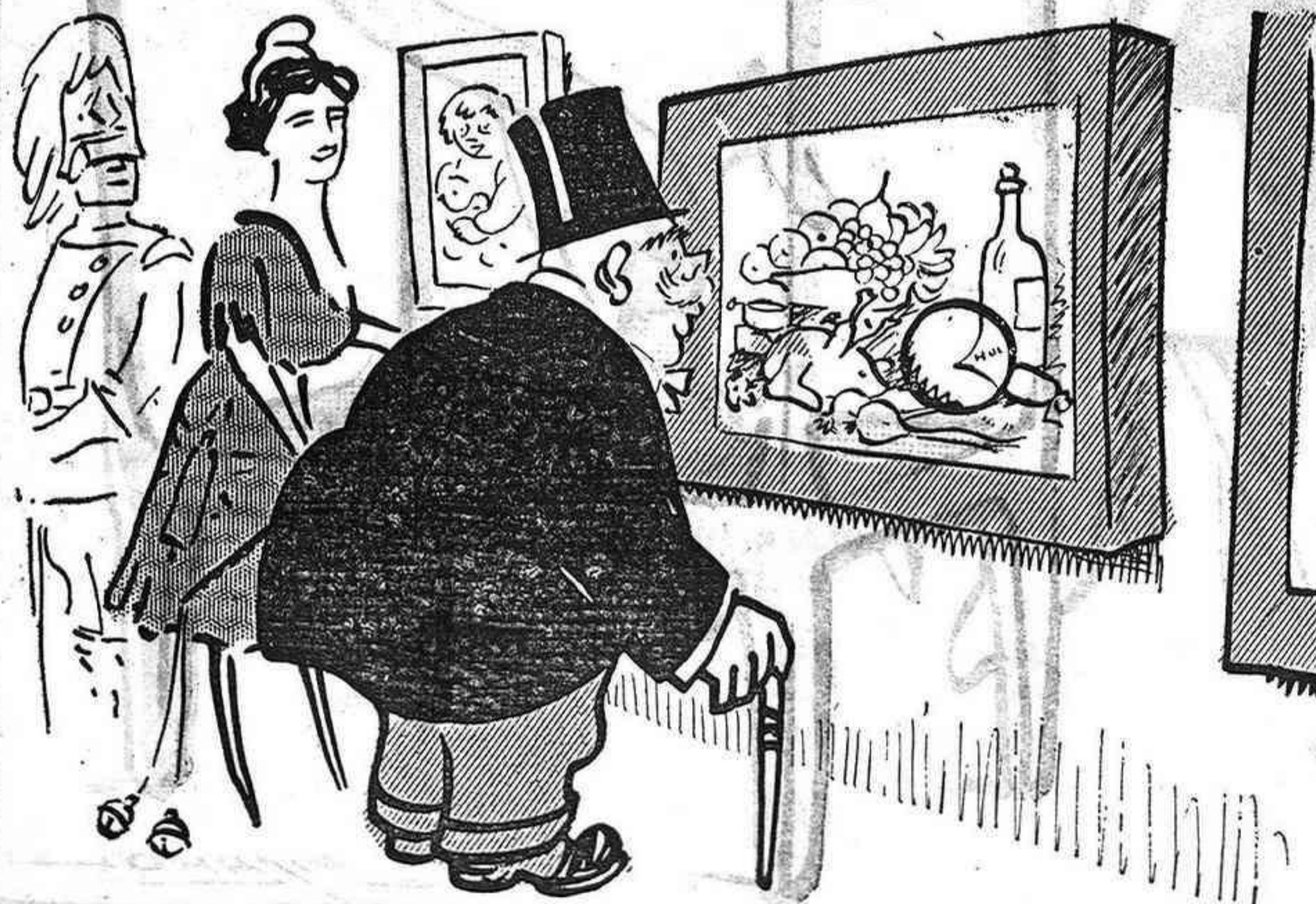
EN JOFFRE, INTIM

Dugues anècdotes

ES dones de Rivesaltes, mares, filles, esposes i germanes dels soldats, tingueren a l'hivern de 1914 la pensada de procedir col·lectivament—al igual que ho havien fet individualment pels parents respectius—a la confecció d'una bona samarreta de llana, destinada al «gran Joffre», com li deien.

Cada dona portà son bri de llana i feu uns quants punts de malla, col·laborant totes a la tasca, cuidant de guardar del fret el cos del bon ge-

EN JOFFRE, A L'EXPOSICIÓ D'ART

—Deu ésser de molt valor aquest quadro?
—A trenta pessetes el quillo.

neral, sempre amatent a preservar als seus subordinats de les inclemències del temps, tant com a l'estalvi usuari de les seves vides i sofriments.

No sabem si el popular general va endossar-se la samarreta, o si la donà a algú que l'hagués de menester més que ell, segons feu amb cinc ampolles de vi, l'un d'entre els molts presents rebuts de la terra natal.

Les tals ampolles tenien un aire de vetustat venerable: ben tapades, ben lacrades i retolades de sengles noms evocadors de la càlida opulència de les veremes rosselloneses, d'aquells noms per sí sols reconfortadors en mig de la gebrada de la crua matinada hivernal, a saber: *moscatell, malvasia, ranci, macabeu, garnatxa*.

Per un moment, un llampec d'emoció humitejà els ulls del general català, qui pren amb un gest de coneixedor una per una les ampolles i en comprova entredit la transparència del generós contingut, alçant-les suaument davant la llum de la làmpara.

I un cop examinada la darrera, diu en un to resolut: —Que portin tot aquest bé-de-Déu a l'ambulància més propera.

*
**

Un fet ben distintiu del natural català és la indulgent afabilitat que mostra En Joffre envers els febles i els petits.

La vida del mariscal va plena d'anècdotes de familiaritats, de prevencions afectuoses dispensades als humils.

Li esdevingué fa anys un vespre, durant una de ses curtes i rares estades al Rosselló, d'entrar a càl barber, al seu poble.

Malgrat d'haver-se mig amagat entre els clients habituals de l'establiment que no l'havien reconegut, no aconseguí d'escapar a la persplicitat desperta del *Figaro* que el saludà, titulant-lo per son grau i oferint de servir-lo sense esperar torn.

L'allavors general s'hi resistí; mes aclamat pels concurrents i en vista de la seva resolució de no passar-li al davant, es resignà amb la millor gràcia del món, dient ple de bonhomia al barber:

—Mon amic, vos caldrà, doncs, un rasor ben esmolat, doncs sóc una mica dur de pelar.

Al mariscal Joffre

—Mariscal Joffre de França, tan francès com català: acull la nostra alabança en venir de terra enllà. Accepta avui, cara a cara, l'indirecte aplaudiment que dirigíem suara al més savi i més valent.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

censura

A. COSTA I SENDRA

En Joffre, home senzill

Dos fets històrics, que pinten a la perfecció la senzillesa i la modèstia, que són el distintiu d'En Joffre.

Un d'ells es relaciona amb el seu *chauffeur*; l'altre en el culminant moment de la carrera militar del mariscal.

En lo bo de la guerra, quan més inquietud i més nerviositat hi havia en els esperits, quan més abundaven les suposicions i els calendaris, a la hora mateixa en que no hi havia recó de cafè ni tertúlia casolana sense el corresponent estratega, o l'home històric que *ho sap tot del cert*, arribà En Joffre a Rivesaltes.

Inútil dir la sensació i la curiositat que causaria la seva presència al terreny natal. Els més amics s'apressaren a visitar al general, desitjosos de pescar quelques noves que els permetessin enterar-se de *la marxa de la cosa*.

Altres, els qui no tenien amb En Joffre la confiança indispensable per a franquejar el llindar de casa seva, rodejaren al *chauffeur*, marejant-lo a preguntes de tota mena. Un home que viu en estreta relació amb el quefe suprem—pensaven—ha de conèixer per força el pensament del seu superior.

Si En Joffre no podia restar sol al seu fogar, menys encara podia el seu *chauffeur* pendre una absenta, o transitar pels apacibles carrers de Rivesaltes, sense despertar l'admiraçió del veïnat. Sense que vint persones a la vegada l'empreguessin, demanant-li noves de l'estat de les operacions i de la durada de la guerra.

En una d'aquestes, i responent als preguntadors, digué el *chauffeur*:

—Sé, només, que dies passats, al disposar-se a pujar al cotxe, em preguntà el general: Francisco, quan creus tu que acabarà això?

*
**

Anem pel segon fet històric.

Després de la batalla del Marne, quan la glòria obtinguda per En Joffre havia ja culminat, quan es tractava dels honors i les recompenses que havien d'ésser-li otorgats, digué el militar a un periodista, amb el qual parlà.

—La meva satisfacció més gran, el meu únic anhel, és que acabi aviat la guerra, amb la victòria total i definitiva de la França—no hi ha que dir-ho. Ja passat el tràngol horrorós a que les circumstàncies ens han portat, reti-

PIFARRO

ARMES I LLETRES

—Foutre de la guerre!... Expressament per a mi haveu escrit un drama?

—No, home; no sigui pretencios; si no és vostè aquest hèroe.

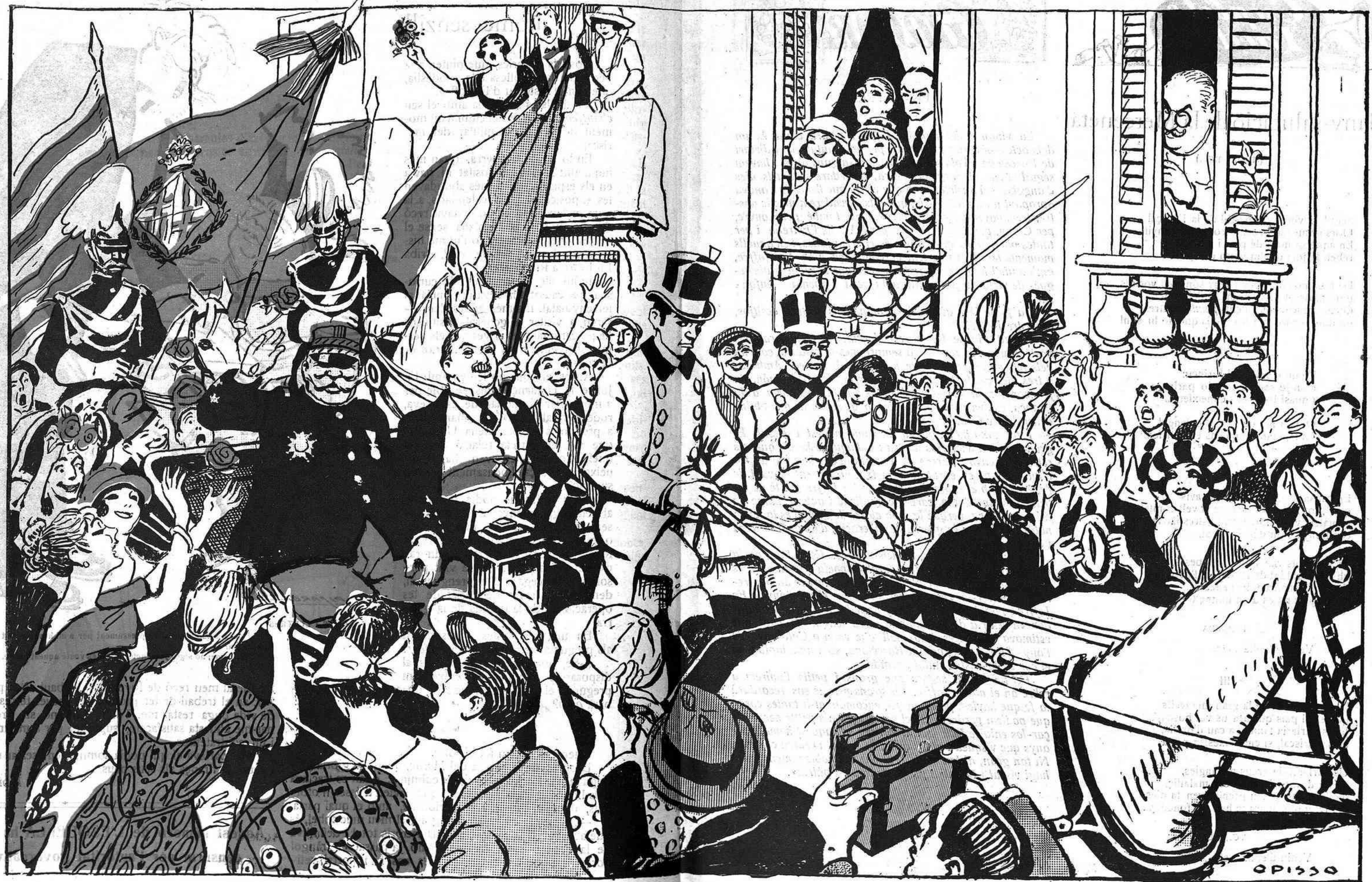
rar-me al meu recó de Rivesaltes, acabant en la pau de la llar, en el treball de fer produir les meves terres, lo que de vida puga restar-me. Tot lo que no sia proporcionar-me aquesta satisfacció, suposarà per a mí un disgust i un contratemps.

Així parlava el qui podia somniar en escalar el Poder i veure la França als seus peus...

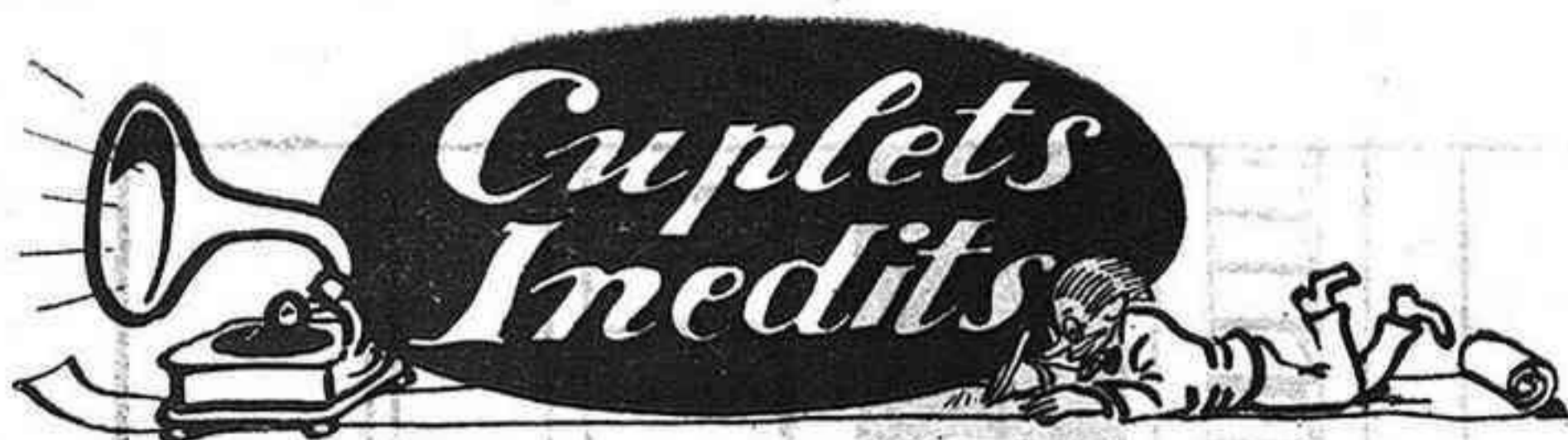
MONT-JOVIS

Aquest número de L'ESQUELLA ha estat censurat per l'autoritat governativa

L'ARRIBADA D'EN JOFFRE A BARCELONA

EN LERROUX (darrera de la persiana).—Arriba un republicà, i no compten amb mi?... Si que he vingut a menos!...

EN JOFFRE

Plany-salutació de la Merceneta

(MUSICA DE...)

I

Siau ben vingut, mariscal de la França
Llors immortals vostre front han cenyit.
En aqueixa hora de pau i gaubança,
rebeu la joia que'm vessa del pit.

De tots mos fills, cor i seny són ben vostres,
bon mariscal de la França i del món.
Quan abraceu als valents *peluts* nostres,
un dolç record per a aquells que no hi són!

TORNADA

Veniu d'enllà del Pirineu;
com jo senti, com jo parlu,
i quasi be ni ens coneixiem...

Oidà, i tan be que'ns enteneu!
Oidà, i tan bé que'ns entendriem!

II

En català es llamentaren els avis
quan, tot fet runes, caigué el vell comtat;
el mateix verb florirà en nostres llavis,
eco llunyà d'un deliri sagrat.

En català us van'taran mil proeses,
oh, gran soldat de la Marne, l'heroil
En català sentireu, ben enceses,
les amples notes d'un himne tristici.

TORNADA

Veniu d'enllà... etc.

III

Be us parlaran de la gran meravella
que és el país que ara us vol hostatjà.
Jo us parlaria també, a cau d'orella,
bon mariscal, si em deixessin parlà.

Us parlaria de greus melangies,
de les dolors del meu cor malaltic,
de llibertats que'm prengueren fa dies,
del Dret que suara m'han fet fonediç...

TORNADA

Veniu d'enllà... etc.

MAYET

La vinguda del mariscal Joffre a nostra ciutat és un dels actes més transcendents per a apuntar en el dietari de Barcelona. Tots els que ja tenim alguns anys i havem seguit el curs de la gran guerra, recordarem aquells dies d'angoixa i d'ansietat amb que veiem que l'enemic s'anava apropant an aquell París, que tots considerem un xic nostre; tremolavem pels francesos, però també pel Louvre, per Cluny, per Nôtre-Dame, per l'Arc de l'Estrella i per tantes obres d'art que podien ésser trepitjades, i en aquells moments terribles tots teniem confiança amb En Joffre, amb aquell home seré, que esperava que l'enemic s'ubriagués de victòria, per a aturar la seva empenta i enfonsar-lo.

I a fe de Déu que va ben complir els nostres desitjos, el nostre Joffre!

Aquell Marne tots el recordarem, i el recordaran els nostres nêts, i el recordarà sempre més la història, com un dels fets més gloriosos que hagin fet els homes. Amb dos o tres dies En Joffre va fer canviar la marxa del món. Va fer canviar la geografia. I an els que tant estimem a la França, ens va donar la confiança absoluta de que obtindriem la victòria.

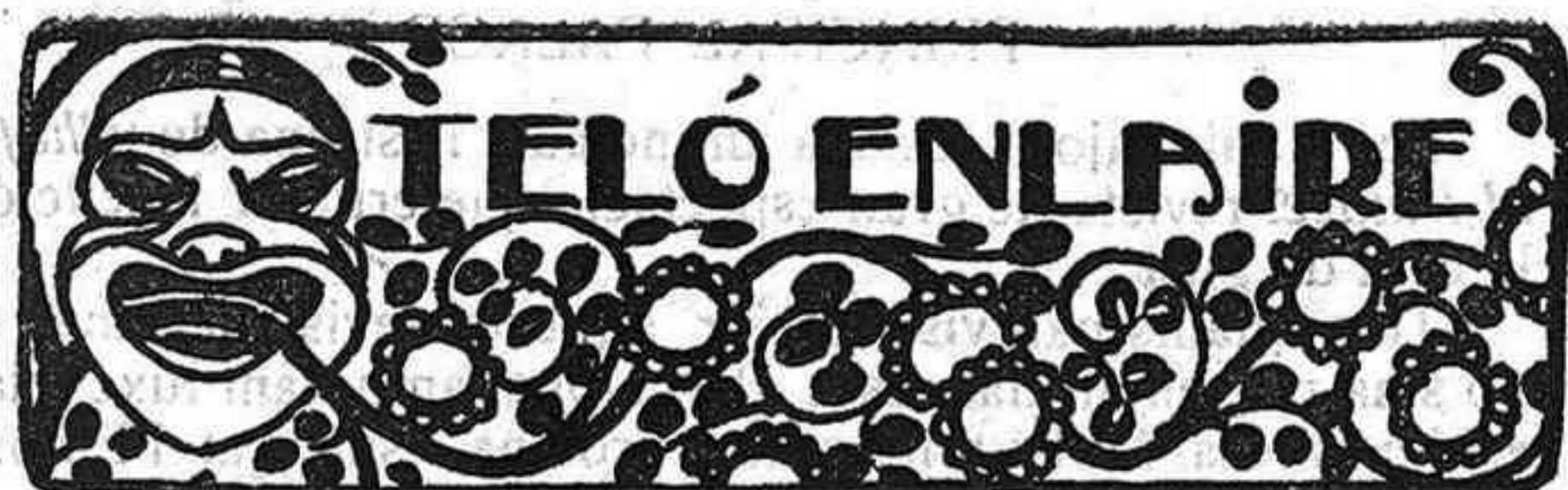
I tot això ho va dirigir un home modest i senzill. El gran general victoriós no era un d'aquells herois que els retraten a cavall, carregats d'armes inservibles, ni al peu d'un canó, ni encenent una metxa, ni corrent davant de l'exèrcit amb el sabre desenvainat; En Joffre se'l té de retratar davant d'una carta geogràfica, i aquest mapa ha d'ésser França, perquè la seva classe de guerra és la única noble que hi ha: és guerra de lliberació, d'amor a la terra i de independència.

I En Joffre, ademés, és dels nostres. Es català, parla en català i vé a oficiar de català! El poeta que en els Jocs Florals guanyi la Flor Natural, bé pot servir un bon record d'haver-la rebuda del general. «Era l'any d'En Joffre—podrà dir.—Era l'any aquell que el gran triomfador va venir a dir-me, amb la meua llengua, lo molt que estimava els poetes i lo molt que volia a Catalunya». I l'any d'En Joffre, aquí a Barcelona, serà una làpida en el cor de la nostra ciutat agraïda.

Perquè estem segurs que grans i petits l'anirem a rebre an el nostre Joffre. Els grans perquè ens recordarà la fe que havíem posat en ell, encomanant-li tantes coses, que podíem perdre sense el seu braç; i als petits per a alçar-los enlaire i dir-los-hi: «Mireu-se'l aquest home, i per anys que visqueu i molts que'n veieu, no'n veureu cap més. Ni tan gran, ni tan modest, ni que tan noble i intensament hagi viscut i treballat pel bé de la seva pàtria».

XARAU

ROMEA

Es celebrà, amb molta concurrència i molts aplaudiments i obsequis, el benefici de la celebrada actriu Emília Baró.

La beneficiada feu tasca elogiabile en la protagonista de la famosa obra *La verge boja*, paper que «quadra» admirablement a les facultats de l'estudiosa artista.

—Avui, benefici del galan jove senyor Bruguera amb Mossèn Janot i estrena d'*Animes nues*, comèdia dramàtica en un acte d'En Poal Aregall.

D'aquesta producció i de *Sor Mariana*, d'En Dantas que, encara no havem vist, prometem parlar-ne la setmana vinenta.

NOVEDADES

Com anunciàrem en la nostra darrera revista, ha tingut lloc la represa de *El obscuro dominio*, obra que constitueix sempre un gran triomf per al eminent actor don Francisco Morano.

Avui tindrà lloc el benefici de l'aplaudida actriu senyora Fernández Villegas amb l'estrena de la comèdia en tres actes *Toda una mujer*.

I el dia 10 de maig, debut de la Companyia dramàtica dels grans artistes catalans Marguerida Xirgu i Enric Borràs.

POLIORAMA

En Muñoz Seca, aquest home que «escribe más que el Tostado», ha donat al «Poli» una nova astracanada d'aquelles que no poden agafar-se ni amb pinses. Té per títol *Martingalas*, però aquesta vegada l'il·lustre martingaler no ha tocat pilota. Els xistus, les situacions, tot és descabellat, però el bon públic — potser estragat, gràcies a Déu — acaba per fastiguejar-se i surt de la comèdia ple d'avorriment.

Els artistes d'En Güell s'hi esmeraren ben inútilment.

No sabem la sort que haurà tingut *La plancha de la marquesa*, del mateix autor, estrenada aquesta mateixa setmana. ¡Y eche usted Secas!

Per a molt aviat s'anuncia la primera de *La Canastilla*, joguina còmica en dos actes dels senyors Enric Paradas i Joaquim Jiménez.

GOYA

Per a benefici de l'excelent actriu Maria Palou va donar-se l'estrena de *Gente que passa*, una comèdia anglesa, d'un tal Charbers, traduïda per don Pere Aragón.

L'obra no entusiasma, per més que tant l'estructura com el diàleg son bastant originals. Hi ha en el transcurs de la comèdia escenes d'emoció i sentiment, però al públic li sembla poc interessant, poc meridional, diríem.

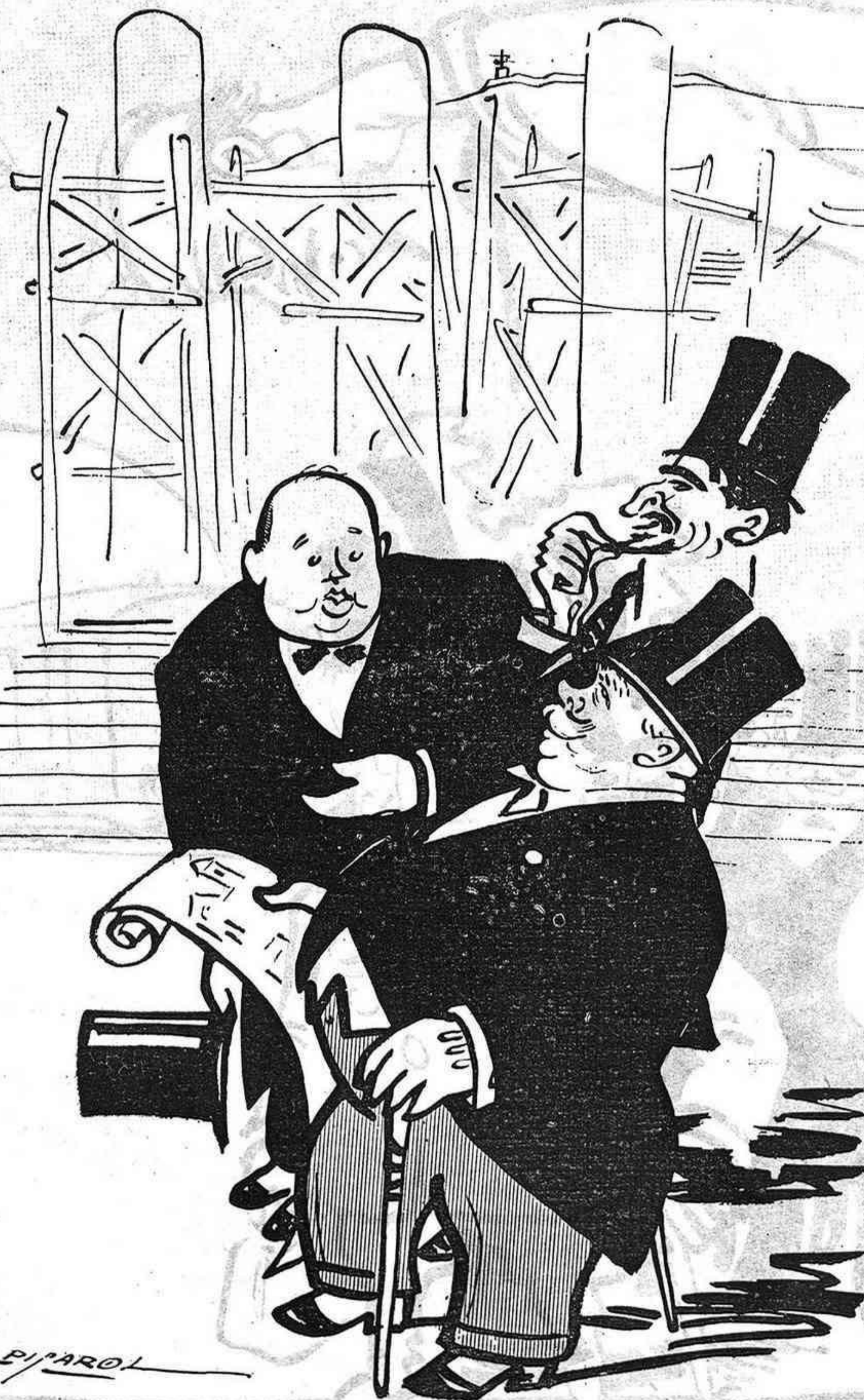
La senyora Palou i En Paco Hernández, molt bé. En resum, un èxit per a la beneficiada que s'ha captat les millors simpaties entre els barcelonins.

El director artístic de la companyia, l'aixerrat comediògraf Felip Sassone digué, abans de la representació de *Gente que pasa*, dues paraules molt ben dites, d'aquella manera brillant que ell sap fer-ho.

CASAL CATALÀ AUTONOMISTA

Diumenge, a la nit, es celebrà en aquest teatre, de la barriada de Gràcia, una interessant funció d'homenatge a la memòria del notable comediògraf Enric Martí i Giol.

Formaven el programa les tres millors produccions teatrals del malhaurat escriptor: *Vides pariones*, *La Santa* i *Comèdia de comèdies*, obres que foren interpretades amb molt d'ajust i bona voluntat per la companyia de actors i aficionats que dirigeix En Rafel Massot.

EN JOFFRE, A L'EXPOSICIÓ DE I E.

—I durarà molt aqueix certàmen?

—A Barcelona, mariscal, l'exposició sempre és permanent.

A aqueixa vetlla necrològica, que fou molt lluida i concorreguda, hi assistiren bon nombre d'homes de lletres i autors dramàtics.

MUSIQUERIES

El segon concert popular de l'«Orfeó Gracienc» portà al *Eldorado* una gran gentada que aplaudí als compositors i choristes. Foren molt celebrades les primeres audicions dels mestres Alfonso, Fornells i Cogul.

—A la nit del mateix diumenge, en el local del mateix «Orfeó» tingué lloc l'anunciat recital de guitarra a càrrec d'En Domenec Prat. L'aventatjat artista fou ovacionat en quasi totes les pessas del ben triat programa, sobre tot en les de caràcter popular.

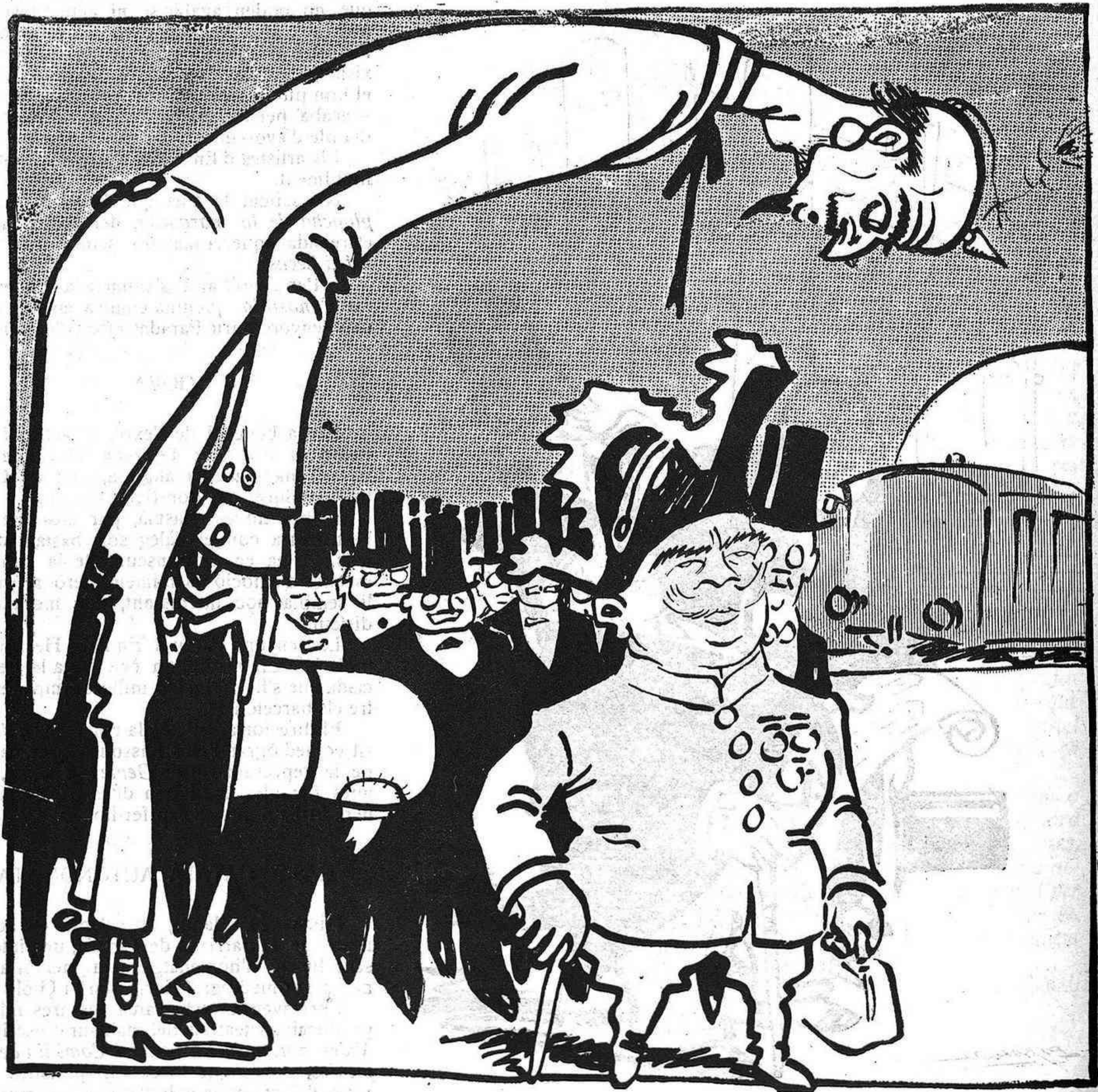
PRINCIPAL PALACE

Per a ahir dijous estava anunciada l'estrena de *¡Chófer... al Palace!* revista de gran espectacle que cridarà l'atenció de la gent de gust.

Tots quants han vist assajar aquesta revista, afirmen que no s'ha presentat mai res a Barcelona amb tant luxe i tanta esplendidesa. Molts milers de duros ha esmerçat l'Empresa en decorat exprés i en vestuari adequat.

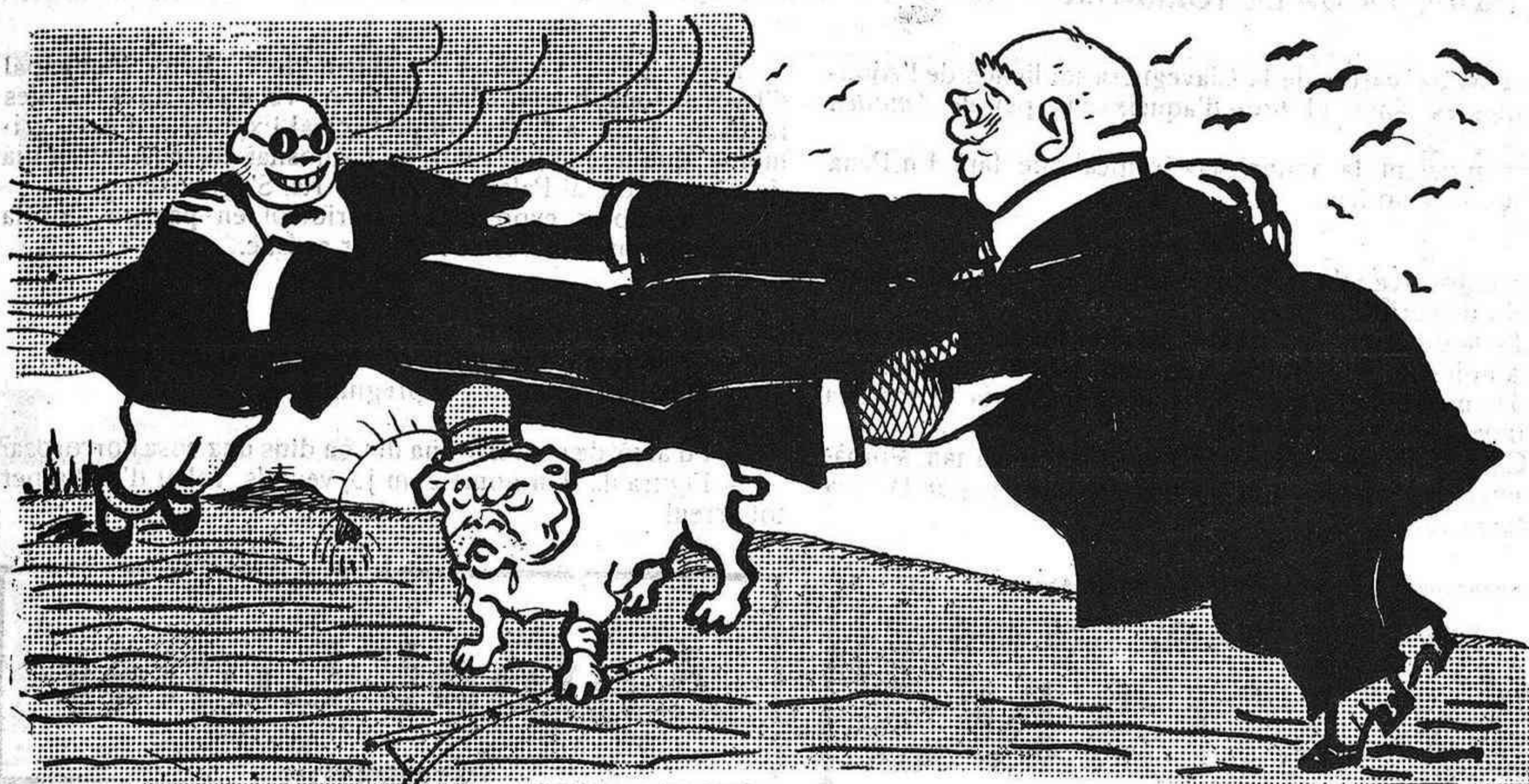
¡Chófer... al Palace! serà una revista espeterrant, de lo més ric i més artístic que es pugui admirar en el gènere. Moltes notabilitats hi prenen part i, davant del floret de dones, lo millor de l'estranger i de casa, l'espectador quedarà boca-badat.

En el pròxim número tindrem el gust de dir-los com ha anat.

EN JOFFRE, A MADRID

D. Clodo.—Cher mariscal, mes compliments!... Faites comme si vous chez vous.

CHERS AMIS

Joffre

Català de la França, sou sang de la sang nostra,
el Pireneu altívol ha vist vostra infantesa
i heu pres de ses entranyes, ben ferma i ben encesa,
la força incomparable de la figura vostra.

Robust com cap més altre, i amb l'ànima serena,
com geni legendari tothom en vos confia
i vostra gran empresa va fent la seva via
vers el triomf magnífic que'ls cors de joia omplena.

De vós tota la terra resta més que agraida,
en vostra apoteosi feu que la França avenci
sempre donant als pobles la llibertat que és vida.

Si savi en l'estratègia, més savi en el silenci,
sou un soldat i un heroi, l'home de la victòria,
florint a l'entorn vostre llor immortal de glòria.

JOAN FERRATÉ

El bastó de mariscal

Al ésser enlairat a la dignitat de mariscal, rebé En Joffre el bastó corresponent a la seva alta jerarquia, de mans del president de la República.

Des del regnat de Francesc I vé essent el bastó de mariscal la insígnia essencial d'aquest grau en l'exèrcit.

Mideix aquest bastó unes vint polsades, de quaranta cinc a quaranta sis centímetres, per a dir-ho en forma que s'entengui millor.

Va el bastó cobert de vellut blau. Abans de la revolució, estava espurnejat de flors de lys daurades en relleu. Flors que quan el primer Imperi sigueren substituïdes per abelles, tornant a sortir quan la Restauració.

—Mariscal!... Bona arribada!...
—Senyó Esteve!... Una abraçada!...

Flors i abelles desaparegueren allà pels anys de 1830 a 1840, deixant el lloc a més estrelles, no variades fins avui, com no ha variat el conjunt general del bastó, que conté en els seus extrems, un cercle d'or, en el que es llegeix en un el nom del mariscal; en l'altre, aquestes paraules:

Terror belli, Decus pacis.

Això és:

Terror de la guerra, honor de la pau.

X.

ESQUELLOTS

Els pobres propietaris s'han reunit en Assemblea *permanent* per a tractar del perill que diuen que'ls menaça.

Aquest perill, segons ells, és el projecte de taxa per als lloguers; taxa que, pobres, no podrien resistir.

No s'espantin, que això del govern tot plegat... aigua calenta.

Qui menaça i no pega per bèstia queda.

Vostès sí que tenen sempre la paella pel mànec, i peguen sense menaçar.

Aqueixos tinents d'alcalde que patim són terriblement vanitosos; encara no fan un pet, ja l'anuncien als diaris:

«El digno teniente de alcalde señor Maynés, con sus acertadas disposiciones, ha descongestionado el tránsito rodado de la calle de Tantarantana.»

Després diran que els nostres regidors no serveixen per a res.

Fins saben descongestionar carrerons.
Que el facin *urbano!*

Els veïns del carrer de la Claveguera sol·liciten de l'Ajuntament que es canviï el nom d'aqueixa via pel de *Amadeu Vives*.

Ja estem veient la «sonrisita» irònica que farà En Pena quan llegeixi la notícia.

A la pintoresca vila d'Arbós s'hi prepara una interessant Exposició de caràcter local.

Se tracta de reunir les millors puntes de coixí que fabriquen les noies de la població, que com saben constitueixen una de les més belles especialitats de la indústria domèstica a Catalunya.

La Comissió organitzadora d'aquest certàmen tan simpàtic ens envia les «bases» que no podem insertar per la seva llarga extensió.

NOTES DE CASA:—Del President de la Junta Municipal d'Exposicions, En Nicolau d'Olwer, rebérem unes atentes invitacions per a l'obertura de l'actual Exposició d'Art, cerimònia que tingué lloc amb la fastuositat de costum el dia de Sant Jordi, al Palau de Belles Arts. S'agraeixen.

De les obres exposades... al ridícol, en parlarà amb la deguda extensió el nostre redactor artístic.

Deia un borrarxo:

—Quin somni més horrorós he tingut aquesta nit!

—Què has somniat?—li preguntaren.

—Una illa.

—I d'això, de somniar una illa, en dius una cosa horrorosa?

—Figura't!... Un home com jo, veure's voltat d'aigua per tot arreu!

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

IMMENSE EXPOSICIO I VENDA
DE ULTIMS MODELS DE

BARRETS DE PALLA

A PREUS LIMITADISSIMS

ARTICLES PER A PRIMERA COMUNIÓ

Confeccions i Barrets per a senyora i nens, Bluses, Roba blanca, Boás, Ombrel·les, Bastons, Banos, Guants, Gèneres de punt, Calçat, Perfumeria, Bisuteria, Camiseria, Juguets, Articles per viatge i sport, etc., etc.

Objectes per a regals - Sastreria - Mobles

Secció especial de gran varietat de articles al preu únic de **3²⁵** pessetes

Antoni López

IMPRESSOR

Treballs de luxe i econòmics,
comercials, edicions,
e impressions de totes menes

Olm, 8. — BARCELONA

CAÇADORS!

Les millors espadenyes
més ben construïdes,
sòlides i còmodes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda - Expedicions a províncies

BAZAR

— DE LA —

UNION

Útils per a escriptori

Tintes bones qualitats

Carrer Unió, 3

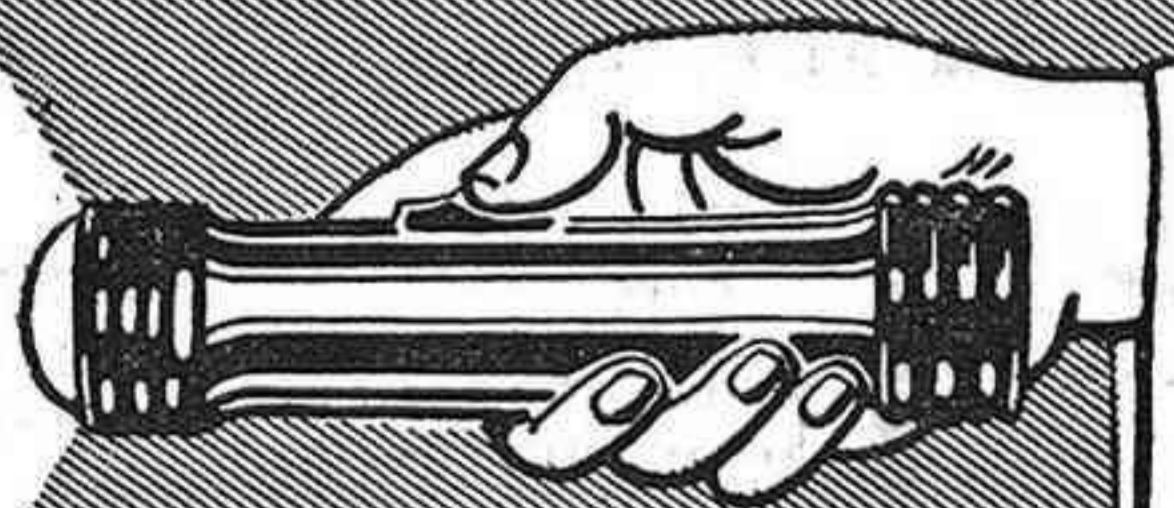
BARCELONA

No vayáis a oscuras

CON UNA LÁMPARA DE MANO
Y PILA ELÉCTRICA

LOT

TENDRÉIS LUZ RÁPIDA Y SEGURA
EN TODAS PARTES

De venta a Barcelona: OLIVE S. en C., Pelayo, 56 E. SCHILLING, Fernando, 23 Almacenes EL SIGLO JUAN ROCA, Princesa, 10

Demà, dissabte

Número extraordinari

de

La Campana de Gràcia

Dedicat tot ell al

Mariscal JOFFRE

Amb motiu de la seva arribada a la nostra Barcelona

Magnífic retrat del Mariscal, propi per a ésser enquadrat. — Caricatures d'En Joffre, de les més celebrades durant la guerra. — Text escullit dels nostres més notables prosistes catalans

8 planes en negre i colors

20 cèntims

Singlots poètics

d'En FREDERIC SOLER (Pitarra)

Enquadernat amb un volum de 24 singlots

Ptes. 14

Fragments de Historia (1914-1918)

MERMEIX

JOFFRE

LA PRIMERA CRISIS DEL MANDO

Traducción de D. J. A. A.
(coronel de ingenieros)

Un tomo 8.º

Ptas. 4

J. ADORFAU

Todos los secretos del billar

Un tomo, pesetas 8

D'AQUÍ POCOS DIES

NOVA EDICIÓ

LA ILLA DE LA CALMA

per SANTIAGO RUSIÑOL

SORTIRÀ AVIAT

NOVA EDICIÓ

Les cent millors poesies de la llengua catalana

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, rementent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fransa de ports. No responem d'extravís, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

—Mai ho hauria dit. I quin entusiasme senten els barcelonins per la musica!
—Ja ho veu, senyor mariscal. Es molt filarmònic el nostre poble.